

AZ ÖNSZABÁLYOZOTT TANULÁS KOGNITÍV ÉS MOTIVÁCIÓS STRATÉGIÁINAK ÖSSZEFÜGGÉSEI A MINDSETTEL

T-14

D. Molnár Éva *, Szabó Éva **

* SZTE Neveléstudományi Intézet; SZTE Szociális Kompetencia Kutatócsoport

** SZTE Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: önszabályozott tanulás; mindset

A hatékony és sikeres egyetemi teljesítmény kapcsán egyre inkább a figyelem középpontjába kerül az önszabályozott tanulás és a mindset területe. Az önszabályozott tanulás során komplex kognitív, motivációs és metakognitív stratégiák használatán keresztül valósul meg egy tanulási cél tudatos kivitelezése (Zimmerman, 2008). A mindset egy általános meggyőződés a képességek stabil vagy változó voltáról, az erőfeszítés szerepéről, aminek két fajtáját különböztetik meg: a fejlődési (hit abban, hogy a képességek és az intelligencia kitartó munkával fejleszthető) és a rögzült (a képességek és az intelligencia inkább adottságnak tekinthető, kevésbé befolyásolhatók) mindsetet (Dweck, 2012). Kutatásunk célja az önszabályozott tanulás kognitív és motivációs stratégiái és a fejlődési, valamint rögzült mindset komponensei közötti összefüggések mélyebb feltárása volt. Feltételezésünk alapján a hatékony tanulási stratégiák és motívumok pozitív összefüggést mutatnak a fejlődési mindsettel. Vizsgálatunkat 2016 szeptemberében, az SZTE-n zajló egyetemi bementi mérés keretében végeztük el első évfolyamos hallgatók körében (N=512). Két kérdőívet töltöttek ki a hallgatók az eDia felületén. Az Önszabályozott tanulás kérdőív 46 itemet és két főskálát (tanulási stratégiák, motívumok) tartalmaz. A tanulási stratégiákon (Cronbach- $\alpha=0,77$) belül vizsgáltuk a memorizálást, a kidolgozást, a tervezést, a monitorozást, az időgazdálkodást, az erőfeszítés-kontrollt, a segítségkérést és a halogatást. A tanulási motívumok (Cronbach- $\alpha=0,70$) skálába az elsajátítási, a teljesítménykereső, a teljesítménykerülő motívum, a pozitív és a negatív énhatékonyság, illetve a szorongás tartozik. A mindset feltárására egy 24 itemes kérdőívet használtunk, melynek validitását az elővizsgálatokban, valamint jelen kutatás keretében is igazoltuk (Cronbach- $\alpha=0,82$). Az eredmények során több gyenge és közepes összefüggést találtunk a vizsgált területek között. A tanulási stratégiák közül a segítségkérés ($r=0,24$), az időgazdálkodás ($r=0,21$) és a memorizálás ($r=0,21$, $p<0,01$) mutat szignifikáns összefüggést a fejlődési mindsettel. A tanulási motívumok közül az elsajátítási motívum pozitív ($r=0,30$), a szorongás ($r=-0,12$) és a negatív énhatékonyság ($r=-0,14$, $p<0,01$) negatív kapcsolatot jelez a fejlődési mindsettel. Bár igazolódott hipotézisünk, hiszen a hatékony stratégiák (segítségkérés, időgazdálkodás) és motívumok (elsajátítási) pozitív összefüggést mutattak a fejlődési mindsettel, a kevésbé hatékony memorizálás stratégiával kapott szignifikáns összefüggés további kérdéseket vet fel. Mivel több kutatás alapján is kiderült, hogy a magyar tanulók főként a memorizálás stratégiáját ismerik és használják tanulásuk során, valószínűleg ez állhat a kimutatott összefüggés hátterében. Az elméleti jelentőségén túl kutatásunk gyakorlati haszna az egyetemi lemorzsolódás megakadályozását segítő fejlesztő programok kidolgozásának megalapozásában rejlik.